

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000057

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-01-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Артеменкова Олена Миколаївна

2. Olena Artemenkova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 029

Назва наукової спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Дата захисту: 16-02-2024

Спеціальність за освітою: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Місце роботи здобувача: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4538

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.71

Тема дисертації:

1. Інформаційні технології як інструмент популяризації генеалогічних досліджень в архівах України
2. Information technologies as a toolkit for genealogical research in the archives of Ukraine

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню інформаційних технологій як інструменту популяризації генеалогічних досліджень в архівах України. Досягнення поставленої мети визначило вирішення таких завдань: розкрити стан наукового розроблення проблеми та джерельну базу дослідження; уточнити поняттєво-категорійний апарат дослідження, зокрема визначити сутність і зміст таких базових термінів, як «генеалогічні дослідження», «генеалогічний запит», «цифрова спадщина»; встановити та обґрунтувати основні етапи впровадження інформаційних технологій у діяльність архівних установ, що в сукупності забезпечує наукові, інтелектуальні, освітні, інформаційні, культурні потреби користувачів; розкрити сучасні тенденції та особливості цифровізації архівної галузі; виявити та проаналізувати особливості функціонування вебсайтів та сторінок у соціальних мережах архівних установ на предмет їх ефективності у популяризації генеалогічної інформації; розкрити інноваційні стратегії у діяльності архівних установ з популяризації генеалогічних досліджень із залученням інформаційних технологій. Об'єктом дослідження є інформаційні технології у діяльності архівів України, предметом – особливості використання інформаційних технологій як

інструменту популяризації генеалогічних досліджень в архівах України. У першому розділі вивчено історіографію та нормативно-правову базу діяльності архівних установ України в умовах цифровізації, представлено систематизовану джерельну базу впровадження інформаційних технологій для генеалогічних досліджень у сучасних умовах, теоретико-методологічні засади та уточнено поняттєво-категорійний апарат дисертації. Аналіз наукових досліджень щодо формування, розвитку та впровадження інформаційних технологій як дієвого інструментарію в архівній сфері загалом та генеалогічних дослідженнях в архівах зокрема, свідчить про значні напрацювання українських науковців у вивченні цього питання. Серед них вирізняються праці таких відомих теоретиків і практиків архівної справи, як Г. Боряк, Л. Бутко, Н. Буценко, Д. Василенко, М. Григоруку, Л. Дубровіна, Г. Желнова, В. Жук, Я. Калакура, А. Кисельова, М. Ковтун, Н. Коржик, Б. Кормич, І. Матяш, К. Новохатський, М. Палієнко, Н. Платонова, З. Сverdлик, Т. Ткаченко, Н. Хрестова, М. Шимченко, Л. Юдіна. Чинна нормативно-правова база запровадження інформаційних технологій у діяльність архівів України сприяє, з одного боку, створенню якісного інформативного продукту, а з іншого, активізації генеалогічних досліджень в архівних установах. Встановлено, що державні архіви України продовжують невтомно працювати над розширенням власних цифрових фондів та відкривають дослідникам доступ 24/7 до нових е-копій документів і свого довідкового апарату. Вебсайти провідних архівних установ України стали важливими джерелами пошуку об'єктивної інформації для генеалогії. Вебпортал «Архіви України» надає доступ до зарубіжних архівних установ, організацій, служб, а також провідних бібліотек світу, зокрема, країн Західної Європи, К

2. The dissertation is devoted to the study of information technology as a tool for genealogical research in the archives of Ukraine. Achieving the set goal determined the solution of the following tasks: to reveal the state of scientific development of the problem and the source base of the research; clarify the conceptual and categorical apparatus of research, in particular, define the essence and meaning of such basic terms as "genealogical research", "genealogical inquiry", "digital heritage"; to establish and substantiate the main stages of the introduction of information technologies into the activity of archival institutions, which in aggregate ensures the scientific, intellectual, educational, informational, and cultural needs of users; to reveal the current trends and features of digitization of the archival industry; identify and analyze the peculiarities of the functioning of websites and pages in social networks of archival institutions in terms of their effectiveness in popularizing genealogical information; to reveal innovative strategies in the activities of archival institutions to popularize genealogical research with the involvement of information technologies. The object of the research is information technologies in the activities of the archives of Ukraine, the subject is the use of information technologies as a tool for popularizing genealogical research in the archives of Ukraine. In the first chapter, the historiography and normative-legal basis of activity of archival institutions of Ukraine in conditions of digitization are studied, the systematized source base for the introduction of information technologies for genealogical research in modern conditions is presented, the theoretical and methodological principles are specified, and the conceptual and categorical apparatus of the dissertation is clarified. The analysis of scientific research on the formation, development and implementation of information technologies as an effective tool in the archival field in general and genealogical research in archives in particular, shows the significant achievements of Ukrainian scientists in the study of this issue. Among them stand out the works of such well-known theoreticians and practitioners of archival affairs as H. Boryak, L. Butko, N. Butsenko, D. Vasylenko, M. Grigoruk, L. Dubrovina, H. Zhelnova, V. Zhuk, Y. Kalakura, A. Kiselyova, M. Kovtun, N. Korzyk, B. Kormych, I. Matyash, K. Novokhatskyi, M. Palienko, N. Platonova, Z. Sverdlyk, T. Tkachenko, N. Hristova, M. Shimchenko, L. Yudina. The current regulatory framework for the introduction of information technologies into the activities of Ukrainian archives contributes, on the one hand, to the creation of a high-quality informative product, and on the other, to the activation of genealogical research in archival institutions. The source base of the research is a wide range of different types of sources: regulatory and legal documents of the national, departmental and branch levels, dissertations, abstracts, monographs, encyclopedic editions, websites of state archives of Ukraine and other Ukrainian and foreign organizations, institutions, agencies, associations, Ukrainian and foreign scientific journals and continuing editions, materials of scientific and scientific-practical conferences, etc. The multifacetedness of the source base and the

generalizations accumulated in science together make it possible to comprehensively study the specifics of the use of information technologies as a tool for the popularization of genealogical research in the archives of Ukraine. It is argued that state archives are the leading link in the system of archival institutions of Ukraine, which form the National Archival It is emphasized that the implementation of information technologies in archival affairs is a complex of organizational, scientific, methodological and technological measures that ensure the development of interconnected technological processes on the basis of uniform methodological and methodical principles, the creati

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бачинська Н. А., Артеменкова О. М. Особливості практичного використання архівних документів у процесі проведення генеалогічних досліджень в Україні. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2020. № 4. С. 48–54.
- Артеменкова О. М. Веб-сайти архівного спрямування щодо генеалогічних досліджень в архівах України. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2021. № 2. С. 63–69.
- Артеменкова О. М. Інформаційний інструментарій генеалогічних досліджень в архівах України. Вісник Харківської державної академії культури. 2022. Вип. 61. С. 81–93.
- Артеменкова О. М. Нормативно-правове забезпечення впровадження інформаційних технологій у діяльність архівних установ України. Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. № 10. С. 62–69.
- Артеменкова О. М. Пошук архівної інформації про родовід засобами мережі інтернет. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі: зб. матеріалів Другої міжнар. наук. конф. (Київ, 16–18 травня 2019 р.). Київ : Вид-во Ліра-К, 2019. С. 105–106.
- Артеменкова О. М. Архівні установи та запити громадян: нотатки до постановки проблеми. Участь бібліотек у збереженні культурної спадщини та відновленні історичної пам'яті народу : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 7 листоп. 2019 р.) / М-во культури, молоді та спорту України, Нац. іст. б-ка України, Нац. спілка краєзнавців України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв ; заг. ред. О. П. Реєнт ; ред. кол.: А. В. Скорохватава, С. І. Смілянець, О. В. Михайлова, Т. В. Новальська, В. П. Кисельова; ред. Т. С. Кудласевич. Київ, 2019. С. 28–30.
- Артеменкова О. М. Пошук і використання архівних документів України у генеалогічних дослідженнях. Інформаційні технології в соціокультурній сфері, освіті та економіці : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених. / М-во освіти і науки України; Київський нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2020. С. 11–12.
- Артеменкова О. М. Поширення архівної документної інформації в суспільстві. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Третьої міжнар. наук. конф. (Київ, 14–16 травня 2020 р.) / упоряд. Л. Ф. Грінберг, М. М. Цілина. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. С. 94–95.
- Артеменкова О. М. Інформатизація архівної справи як складова інформаційного суспільства. Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : зб. матеріалів Четвертої

міжнар. наук. конф. (Київ, 20–22 травня 2021 р.) / упоряд. М. М. Цілина. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 310–311.

- Артеменкова О. М. Інформаційна діяльність архівних установ. Інформаційні технології в соціокультурній сфері, освіті та економіці : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених / М-во освіти і науки України; Київський нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 15–17.
- Артеменкова О. М. Інформаційні технології для використання архівної інформації щодо генеалогічних дослідженнях в зарубіжних країнах. Інформація та соціум : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 04 червня 2021 р.). Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2021. С. 43–45.
- Артеменкова О. М. Науково-теоретичні підходи до архівної справи в Україні. Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Біла Церква, 21–22 грудня 2021 р.) / Білоцерківський ін-т економіки та управління Ун-ту «Україна»; за заг. ред. Я. В. Новака; наук. ред. Н. С. Пасічник. Біла Церква, 2022. С. 56–58.
- Артеменкова О. М. Інформаційні технології для використання архівної інформації щодо генеалогічних досліджень. Інформація та соціум : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 03 червня 2022 р.). Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса. 2022. С. 69–71.
- Артеменкова О. М. Архіви електронних документів. . Інформація та соціум : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 02 червня 2023 р.). Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса. 2023. С. 71–73.
- Артеменкова О. М. Вплив інформаційних технологій на архівну справу в умовах воєнного стану в Україні. Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні питання збереження та інноваційного розвитку наукових бібліотек : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 3–5 жовтня 2023 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко, відп. секр. М. В. Іванова. Київ, 2023. С. 652–655.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0118U100212

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кушнарьов Валерій Володимирович

2. Valerii Kushnarov

Кваліфікація: к. культ., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коржик Наталя Анатоліївна
2. Natalia Korzhyk

Кваліфікація: к. соц.ком., доцент, 27.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тверитникова Олена Євгенівна
2. Olena Tverytnykova

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, буд. 2, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальська Леся Андріївна
2. Lesia Kovalska

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

Код за ЄДРПОУ: 38855349

Місцезнаходження: вул. Солом'янська, буд. 7, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новальська Тетяна Василівна

2. Tetiana Novalska

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Салата Галина Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Салата Галина Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крилова Оксана Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна